

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 13 листопада 2018 року № 29-3

м. Київ

Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих Міністерством аграрної політики та продовольства України на дослідження, прикладні наукові та науково-технічні розробки у сфері розвитку агропромислового комплексу

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України «Про Рахункову палату» розглянуто Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих Міністерством аграрної політики та продовольства України на дослідження, прикладні наукові та науково-технічні розробки у сфері розвитку агропромислового комплексу.

За результатами розгляду Рахункова палата

В С Т А Н О В И Л А:

1. Міністерством аграрної політики та продовольства України видатки державного бюджету на дослідження, прикладні наукові та науково-технічні розробки у сфері розвитку агропромислового комплексу здійснювалися в рамках бюджетної програми за КПКВК 2801050. За період 2016 – 2017 років та I півріччя 2018 року на цілі, визначені бюджетними призначеннями, використано 315 045,5 тис. грн (загальний фонд – 159 494,9 тис. грн, спеціальний – 155 550,6 тис. гривень). При цьому встановлено, що 159 909,9 тис. грн використано з недотриманням нормативно-правових актів; 1 654,0 тис. грн – неекономно; 4 032,3 тис. грн – непродуктивно.

Мінагрополітики, за встановленого граничного обсягу призначень бюджетної програми за КПКВК 2801050 на рівні 40 відс. потреби, протягом 2016 – 2017 років та I півріччя 2018 року здійснено видатки на проведення досліджень, прикладних наукових та науково-технічних розробок у сфері розвитку агропромислового комплексу, які виконувалися науковими установами та їх філіями (центрами), що перебувають у віданні міністерства, а саме: Українським науково-дослідним інститутом продуктивності агропромислового комплексу (далі – НДІ «Украгропромпродуктивність») та його п'ятьма зональними і 20 регіональними науково-дослідними центрами (11,6 відс.), Державною установою «Інститут охорони ґрунтів України»

(далі – ДУ «Держгрунтохорона») та його 23 філіями (56,9 відс.) і двома державними науковими установами: «Українським науково-дослідним інститутом прогнозування та випробування техніки і технологій для сільськогосподарського виробництва імені Леоніда Погорілого» (далі – УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого) та його трьома філіями (27,5 відс.) і «Українським науково-дослідним інститутом спирту і біотехнології продовольчих продуктів» (далі – ДНУ «УкрНДІспиртбіопрод») (4 відсотки).

У період 2016–2017 років та I півріччя 2018 року Міністерство аграрної політики та продовольства України не виступало державним замовником науково-дослідних робіт у сфері розвитку агропромислового комплексу, оскільки напрями використання бюджетних коштів, визначені паспортом бюджетної програми, не передбачали використання бюджетних коштів на дослідження, прикладні наукові та науково-технічні розробки саме за державним замовленням.

Відповідно до положень, затверджених Мінагрополітики, зазначені наукові установи є державними бюджетними неприбутковими науковими установами, які утримуються за рахунок коштів державного бюджету та до повноважень яких віднесено, крім виконання досліджень, прикладних наукових та науково-технічних розробок у сфері розвитку агропромислового комплексу, виконання делегованих міністерством функцій на постійній основі.

Мінагрополітики як головним розпорядником бюджетних коштів, відповідно до частини п'ятої статті 22 Бюджетного кодексу, отримано бюджетні призначення шляхом їх затвердження у законах про Державний бюджет України на 2016–2018 роки та прийнято рішення щодо делегування повноважень на виконання бюджетної програми за КПКВК 2801050 розпорядникам бюджетних коштів нижчого рівня, тобто державним науковим установам. Відповідно до вимог бюджетного законодавства державні наукові установи, які уповноважені головним розпорядником на здійснення заходів, передбачених цією бюджетною програмою, включені до єдиної бази даних мережі розпорядників і одержувачів коштів державного бюджету та отримують на їх виконання кошти з державного бюджету розподілами відкритих асигнувань.

Аудитом встановлено, що базове фінансування основної діяльності отримує лише одна державна наукова установа – «Український інститут експертизи сортів рослин» та її 24 філії (за КПКВК 2801310 «Організація і регулювання діяльності установ у системі агропромислового комплексу та забезпечення діяльності Аграрного фонду»). Ще дві – Український науково-дослідний інститут цукрової промисловості (з 2004 року) та Державна наукова установа «Смілянське спеціалізоване конструкторське бюро по обладнанню для цукрової промисловості» (з 18.11.2011 перебуває в стані припинення) бюджетне фінансування не отримують.

2. Міністерством аграрної політики та продовольства України, як учасником бюджетного процесу, не забезпечено своєчасності та повноти прийняття окремих управлінських рішень, спрямованих на забезпечення

ефективного використання коштів державного бюджету, які виділялися на дослідження, прикладні наукові та науково-технічні розробки у сфері розвитку агропромислового комплексу. При цьому в період, який підлягав аудиту, програмні та інші документи, які б визначали стратегічні цілі, завдання, напрями та пріоритети розвитку аграрної науки, були відсутні.

2.1. Пріоритетні тематичні напрями наукових досліджень і науково-технічних розробок у сфері агропромислового виробництва та сільського розвитку на 2016–2017 роки (включаючи попередні періоди) Мінагрополітики не визначалися. Лише у 2018 році відповідні пріоритетні тематичні напрями міністерством визначено на період до 2020 року.

Мінагрополітики в 2016–2017 роках накази про формування тематики замовлення з визначенням строків і порядку подання заявок на виконання замовлення в межах передбачених їм на цю мету видатків державного бюджету не видавались, що є недотриманням пункту 6 Порядку формування і виконання замовлення на проведення фундаментальних наукових досліджень, прикладних наукових досліджень та виконання науково-технічних (експериментальних) розробок за рахунок коштів державного бюджету, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 № 1084 (далі – Порядок № 1084), який був чинним до 01.04.2018. Мінагрополітики також не забезпечено проведення наукової та науково-технічної експертизи заявок на виконання замовлення. Відповідно тематичні плани замовлення на виконання прикладних наукових досліджень і науково-технічних розробок Мінагрополітики в 2016–2017 роках не складались, не затверджувались та з Міністерством науки і освіти не погоджувались, чим не дотримано вимоги пунктів 6 та 7 Порядку № 1084.

Замовлення на виконання наукових досліджень і науково-технічних розробок у 2016–2017 роках здійснювалося без затвердження Мінагрополітики порядку замовлення на виконання наукових досліджень і науково-технічних розробок установами, що належать до сфери управління головного розпорядника бюджетних коштів, чим не дотримано вимоги пункту 8 Порядку № 1084.

2.2. У 2016–2017 роках засідання науково-експертної ради Мінагрополітики та її секцій не проводились, план засідань ради не складався, оцінка заявок на виконання наукових, науково-технічних робіт не проводилась, тематики наукових досліджень не визначались, наукові рекомендації за пріоритетними напрямками науково-технічного розвитку галузей та щодо механізмів ефективного використання коштів не готувались та не надавались. Не надавались також пропозиції щодо пріоритетів розвитку аграрної науки.

У 2018 році секціями землеробства та механізації; продовольства; аграрної економіки науково-експертної ради Мінагрополітики проведені засідання, на яких розглянуто результати наукових досліджень, наукових розробок за 2017 рік та здійснено обговорення (схвалення) проектів тематичних планів на 2018 рік.

2.3. Стан виконання прикладних наукових та науково-технічних розробок шляхом проведення планових та позапланових перевірок

Мінагрополітики протягом 2016–2017 років та I півріччя 2018 року не контролювався.

Мінагрополітики не забезпечило оптимальне співвідношення обсягів фінансування замовлення на відповідних стадіях наукових досліджень, проектних і конструкторських робіт, що є недотриманням пункту 11 Порядку № 1084. Вартість досліджень, прикладних наукових та науково-технічних розробок, які виконувались державними науковими установами Мінагрополітики, не визначалась.

Установлений Мінагрополітики механізм фінансування завдань не забезпечує максимально ефективного використання виділених коштів та не враховує матеріально-технічних можливостей, змісту та строків виконання замовлення.

3. Міністерством аграрної політики та продовольства України протягом 2016 – 2017 років та I півріччя 2018 року не забезпечено належного планування видатків державного бюджету на загальну суму 392 493,2 тис. грн (загальний фонд 199 551,6 тис. грн, спеціальний – 192 941,6 тис. грн), які спрямовано за КПКВК 2801050 на дослідження, прикладні наукові та науково-технічні розробки у сфері розвитку агропромислового комплексу.

3.1. Внаслідок неналежного планування Мінагрополітики видатків державного бюджету за КПКВК 2801050 на 2016 – 2017 роки видатки на створення науково-технічної продукції здійснювалися за КЕКВ 2281 «Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних (регіональних) програм» без укладених договорів, чим порушено вимоги Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету, затвердженої наказом Мінфіну від 12.03.2012 № 333, зареєстрованим в Мін'юсті 27.03.2012 за № 456/20769. Фактично у 2016 – 2017 роках та I півріччі 2018 року кошти державного бюджету за КПКВК 2801050 Мінагрополітики, як головним розпорядником коштів державного бюджету, спрямовано державним науковим установам розподілами відкритих асигнувань.

3.2. При плануванні та затвердженні видатків державного бюджету за КПКВК 2801050, які спрямовані Мінагрополітики на дослідження, прикладні наукові та науково-технічні розробки, в 2016–2017 роках та I півріччі 2018 року розпорядниками бюджетних коштів допущено недотримання Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228 (далі – Порядок № 228), зокрема:

- форма розрахунків не погоджена з Мінагрополітики як головним розпорядником бюджетних коштів та показники видатків бюджету, що включені до проекту кошторису, не деталізовані за видами та кількістю товарів (робіт, послуг) із зазначенням вартості за одиницю (пункти 2, 22 Порядку № 228);

- кошториси, плани асигнувань (за винятком надання кредитів з бюджету) загального фонду бюджету, плани використання бюджетних коштів та помісячні плани використання бюджетних коштів на 2016, 2017 та

2018 роки, зональних та регіональних науково-дослідних центрів НДІ «Украгропромпродуктивність», які підпорядковані Мінагрополітики, на загальну суму 22 623,4 тис. грн, затверджені керівником НДІ «Украгропромпродуктивність» (пункт 32 Порядку № 228).

3.3. Мінагрополітики як головним розпорядником коштів державного бюджету при складанні бюджетного запиту за КПКВК 2801050 на 2016 – 2017 роки не обґрунтовано необхідності передбачення видатків для ДНУ «УкрНДІспиртбіопрод», якому в 2016 році виділено 656,6 тис. грн бюджетних коштів, що є недотриманням статті 35 Бюджетного кодексу України та пункту 4.12. розділу IV Інструкції з підготовки бюджетних запитів, затвердженої наказом Мінфіну від 06.06.2012 № 687, зареєстрованим у Мін'юсті 26.06.2012 за № 1057/21369. Крім того, обґрунтуванням необхідності передбачення видатків на 2016 – 2017 роки для НДІ «Украгропромпродуктивність» зазначено програму створення та постійного оновлення національної нормативної бази з праці та професійної класифікації на 2004–2007 роки, виконання заходів якої закінчилось в 2007 році.

3.4. Паспорти бюджетної програми за КПКВК 2801050 на 2016 – 2017 роки затверджувались спільними наказами Мінагрополітики та Мінфіну з порушенням пункту 6 Правил № 1098 в частині недотримання термінів їх затвердження, із запізненням від 6 до 20 днів.

Разом з тим, у порушення норм частини п'ятої статті 22 Бюджетного кодексу України, пункту 7 Загальних вимог до визначення результативних показників бюджетних програм, затверджених наказом Мінфіну від 10.12.2010 № 1536, зареєстрованим у Мін'юсті 27.12.2010 за № 1353/18648, Мінагрополітики як головним розпорядником коштів державного бюджету при складанні звітів про виконання паспортів бюджетної програми не забезпечено достовірності результативних показників і їх підтвердження даними внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, що відповідно до пункту 36 статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.

Зокрема, паспорти та звіти про виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 2801050 за 2016, 2017 роки за напрямом «Прикладні наукові та науково-технічні розробки та послуги у сфері розвитку спиртової галузі, виробництва алкогольних та безалкогольних напоїв, оцінки відповідності та розроблення галузевих норм і нормативів» містять інформацію про виконання за рахунок коштів загального фонду державного бюджету 12-ти розробок (по 6 щорічно), які фактично виконувались ДНУ «УкрНДІспиртбіопрод» у цей період шляхом укладання відповідних договорів із замовниками на платній основі.

3.5. Мінагрополітики не забезпечено передбаченого частиною четвертою статті 48 Закону України від 26.11.2015 № 848 «Про наукову і науково-технічну діяльність» базового фінансування основної діяльності державних наукових установ: УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого, НДІ «Украгропромпродуктивність», ДУ «Держґрунтохорона», ДНУ «УкрНДІспиртбіопрод».

Мінагрополітики як відповідальним виконавцем бюджетної програми за КПКВК 2801050 не визначено вартості прикладних науково-дослідних та науково-технічних розробок при їх формуванні. У результаті кошти державного бюджету за КПКВК 2801050 державними науковими установами використовувались на покриття витрат за основною діяльністю.

Відсутність базового фінансування основної діяльності державних наукових установ в умовах делегування їм функцій Мінагрополітики стало першопричиною неналежного планування видатків бюджетної програми за КПКВК 2801050 і, як наслідок, неекономного і непродуктивного використання бюджетних коштів та з порушенням норм законодавчих та нормативно-правових актів.

4. Міністерством аграрної політики та продовольства України, як головним розпорядником коштів державного бюджету, спрямованих за КПКВК 2801050 розпорядникам нижчого рівня (державним науковим установам: УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого, НДІ «Украгропромпродуктивність», ДУ «Держґрунтохорона», ДНУ «УкрНДІспиртбіопрод») на дослідження, прикладні наукові та науково-технічні розробки у сфері розвитку агропромислового комплексу, не забезпечено належного внутрішнього контролю за дотриманням вимог бюджетного законодавства під час використання бюджетних коштів.

4.1. Аудитом встановлено, що у 2016 – 2017 роках та I півріччі 2018 року Мінагрополітики за КПКВК 2801050 спрямовано розподілами відкриті асигнування у загальній сумі 160 752,1 тис. грн на фінансування державних наукових установ (УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого, НДІ «Украгропромпродуктивність», ДУ «Держґрунтохорона», ДНУ «УкрНДІспиртбіопрод»), з яких використано 159 494,9 тис. грн без затвердженого порядку фінансування окремих наукових і науково-технічних програм та проектів, виконавцями яких є установи, що належать до сфери управління Мінагрополітики, що є недотриманням частини третьої статті 48 Закону України від 26.11.2015 № 848-VIII «Про наукову і науково-технічну діяльність».

Як наслідок, кошти загального фонду державного бюджету використовувались державними науковими установами на заробітну плату з нарахуваннями. При цьому УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого, НДІ «Украгропромпродуктивність», ДУ «Держґрунтохорона» кошти спрямовувались на виплату заробітної плати (50–100 відс.) усім працівникам, а в ДНУ «УкрНДІспиртбіопрод» – на заробітну плату трьом працівникам та часткову оплату комунальних послуг.

Кошти загального фонду державного бюджету за КПКВК 2801050 у сумі 1 422,6 тис. грн використані ДНУ «УкрНДІспиртбіопрод» на заробітну плату з нарахуваннями не працівникам, які безпосередньо виконували відповідні наукові розробки, що є прямими витратами на створення наукової та науково-технічної продукції, а на заробітну плату з нарахуваннями лише директору, його заступнику та головному бухгалтеру і часткову оплату комунальних послуг, які відносяться до адміністративних витрат наукової

установи. Отже, кошти державного бюджету у сумі 1 422,6 тис. грн, спрямовані Мінагрополітики на дослідження, наукові та науково-технічні розробки, ДНУ «УкрНДІспиртбіопрод» використані непродуктивно.

4.2. Незабезпеченість в укладеному договорі чіткого врегулювання обов'язків виконавця (ПП «Кривбасакадемінвест») на початковому етапі створення автоматизованої системи управління ДУ «Держґрунтохорона» у частині завершення всіх робіт із побудови спричинило відмову виконавця завершити такі роботи. Як наслідок, ця система не розроблена та не використовується установою. В результаті кошти державного бюджету у сумі 1 998,0 тис. грн, які витрачені у 2013–2015 роках на розроблення концепції цієї системи (498,0 тис. грн) та виконання робіт із системно-аналітичного дослідження діяльності замовника (1 500,0 тис. грн), використані непродуктивно.

4.3. Внаслідок демонтажу системи центрального опалення без погодження з енергопостачальною компанією, Харківською філією ДУ «Держґрунтохорона» за рішенням суду сплачено 611,7 тис. грн за постачання тепла, яке філією не використовувалось, що є непродуктивним використанням бюджетних коштів.

4.4. НДІ «Украгропромпродуктивність» за 2016 – 2017 роки і I півріччя 2018 року сплачено орендної плати (1 654,0 тис. грн), яка дорівнює майже третині вартості ремонту приміщень, що знаходяться у них на балансі. Через неефективність управлінських рішень Мінагрополітики та НДІ «Украгропромпродуктивність» кошти, виділені на оренду приміщень у сумі 1 654,0 тис. грн, використані неекономно. Разом з тим неефективне розпорядження Мінагрополітики державним майном балансоутримувача УкрНДІагропроект, площі якого орендує НДІ «Украгропромпродуктивність», призводить до щорічного додаткового навантаження на державний бюджет у сумі 800,0 тис. гривень. На час проведення аудиту питання з визначення в натурі державної частки у майні об'єднання «УкрНДІагропроект», яка становить 15,1 відс. загальної площі будинку, та передачі її на баланс НДІ «Украгропромпродуктивність» не вирішено і потребує невідкладного прийняття відповідних управлінських рішень з боку Мінагрополітики.

4.5. Патенти на корисні моделі, які є результатом науково-технічних розробок, у бухгалтерському обліку УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого не відображаються як нематеріальні активи. Ця установа є власником дев'яти патентів на корисні моделі, але оскільки аналітичний облік на картках обліку фактичних витрат при виконанні науково-дослідних робіт не здійснювався, що є недотриманням пункту 40 Типового положення з планування, обліку і калькулювання собівартості науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.07.1996 № 830, неможливо достовірно визначити витрати, пов'язані з розробкою нематеріального активу.

Крім того, на балансі ДУ «Держґрунтохорона» станом на 01.01.2016, 01.01.2017 та 01.07.2018, в порушення вимог пункту 2 розділу II НП(С)БО 122 «Нематеріальні активи», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 12.10.2010 № 1202, зареєстрованого в

Мін'юсті 01.11.2010 за № 1018/18313, на рахунку 1211 «Авторські та суміжні з ним права» обліковувалася як нематеріальні активи Концепція створення автоматизованої системи управління ДУ «Держгрунтохорона» вартістю 415,0 тис. грн, виключні майнові права інтелектуальної власності на яку до ДУ «Держгрунтохорона» не передавались, що призвело до завищення балансової вартості нематеріальних активів на зазначену суму.

4.6. У 2016 – 2017 роках та I півріччі 2018 року в діях службових осіб трьох об'єктів аудиту – Луганського НДЦ, Харківського НДЦ, Центру «Степагропромпродуктивність» виявлено ознаки кримінального правопорушення, передбаченого частиною першою статті 366 «Службове підроблення» розділу XVII «Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг» Кримінального кодексу України. Зокрема, встановлено факти включення до документів завідомо неправдивої інформації – документального непідтвердження проведення наукових досліджень, спостережень, умов перебування працівників зазначених установ на території інших підприємств. При цьому відповідно до інформації, наданої цими підприємствами, факт їх проведення не підтверджено.

4.7. Аудитом встановлено, що в УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого, НДІ «Украгропромпродуктивність» додатки до річних планів закупівель на 2017–2018 роки на веб-порталі Уповноваженого органу з питань закупівель не оприлюднювалися, а в ДНУ «УкрНДІспиртбіопрод» не оприлюднювався також річний план закупівель, чим порушено вимоги статті 4 Закону України від 25.12.2015 № 922 «Про публічні закупівлі». За фактом неоприлюднення інформації щодо закупівлі товарів, робіт і послуг за державні кошти відповідно до вимог законодавства стосовно заступника директора УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого (голови тендерного комітету), заступника директора НДІ «Украгропромпродуктивність» (голови комітету з конкурсних торгів), заступника директора з наукової роботи ДНУ «УкрНДІспиртбіопрод» (голови тендерного комітету) складено протоколи про адміністративне правопорушення, передбачене статтею 164-14 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

5. Державними науковими установами, яким у період 2016 – 2017 років та I півріччя 2018 року Мінагрополітики спрямовувалися кошти державного бюджету на виконання досліджень, прикладних наукових та науково-технічних розробок у сфері розвитку агропромислового комплексу за бюджетною програмою за КПКВК 2801050, а саме:

5.1. Українським науково-дослідним інститутом продуктивності агропромислового комплексу використано 36 573,1 тис. грн (загальний фонд – 35 285,0 тис. грн, спеціальний – 1 288,1 тис. гривень).

Відповідно до звітів про виконання паспортів бюджетної програми у 2016 – 2017 роках НДІ «Украгропромпродуктивність» кошти державного бюджету у сумі 29 172,5 тис. грн використані на проведення 277 прикладних науково-дослідних розробок галузевих систем економічних норм і нормативів, методик для ефективного використання виробничого потенціалу

агропромислового комплексу, а також інших наукових і аналітичних досліджень у сфері сталого розвитку агропромислового виробництва та сільських територій (2016 рік – 115, 2017 рік – 162), що на три більше запланованої кількості.

5.2. ДУ «Держґрунтохорона» використано 179 409,4 тис. грн (загальний фонд – 84 864,0 тис. грн, спеціальний – 94 545,4 тис. гривень).

Із загального обсягу використаних коштів у 2016 – 2017 роках у сумі 135 422,4 тис. грн відповідно до звітів про виконання паспортів бюджетної програми використано:

46,5 відс. (62 996,0 тис. грн) – на прикладні наукові дослідження з обстеження 4240,6 тис. га (2016 рік – 2211,4 тис. га, 2017 рік – 2029,2 тис. га) сільськогосподарських угідь, що на 49,9 тис. га більше запланованого на цей період показника (4190,7 тис. га);

53,1 відс. (71 856,4 тис. грн) – на проведення 556,4 тис. досліджень ґрунтів якості сільськогосподарської продукції, сировини та добрив, екологічні дослідження об'єктів довкілля (2016 рік – 212,8 тис., 2017 рік – 343,6 тис.), що на 170,7 тис. більше запланованих (385,7 тис.);

0,4 відс. (570,0 тис. грн) – на утримання, облаштування майна та на господарські потреби державної наукової установи, включаючи оплату комунальних послуг.

5.3. УкрНДПВТ ім. Л. Погорілого використано 86 583,7 тис. грн, (загальний фонд – 37 923,3 тис. грн, спеціальний – 48 660,4 тис. гривень).

Із загального обсягу використаних коштів у 2016 – 2017 роках у сумі 68 951,9 тис. грн відповідно до звітів про виконання паспортів бюджетної програми використано:

42,3 відс. (29 161,5 тис. грн) – на проведення 1384,0 випробувань для формування Державного реєстру та реєстру технічних засобів (2016 рік – 729, 2017 рік – 655), що на 19 більше запланованого;

23,8 відс. (16 458,2 тис. грн) – на виконання 22 прикладних науково-дослідних розробок з експертизи та оптимізації систем технологічних операцій і комплексів машин (2016 рік – 10, 2017 рік – 12), що відповідає плану;

14,8 відс. (10 175,2 тис. грн) – на виконання 17 прикладних науково-технічних розробок у системі інженерно-технічного забезпечення агропромислового комплексу, машиновикористання та технічного регулювання, що відповідає плану (2016 рік – 8, 2017 рік – 9);

19,1 відс. (13 157,0 тис. грн) – на організацію додаткової (господарської) діяльності державної наукової установи, утримання, облаштування майна, господарські потреби, включаючи оплату комунальних послуг.

5.4. ДНУ «УкрНДІспиртбіопрод» використано 12 479,4 тис. гривень (загальний фонд – 1 422,6 тис. грн, спеціальний – 11 056,8 тис. гривень).

Відповідно до звітів про виконання паспортів бюджетної програми у 2016 – 2017 роках кошти державного бюджету у сумі 9 937,2 тис. грн використані на проведення 168 прикладних наукових і науково-технічних

розробок у сфері спиртової та лікєро-горілочаної галузей (2016 рік – 83, 2017 рік – 85), що відповідає плану.

6. Міністерством аграрної політики та продовольства України видатки державного бюджету на підготовку наукових кадрів та матеріально-технічне забезпечення державних наукових установ у 2016–2018 роках не передбачалися. Державне замовлення на підготовку наукових кадрів не здійснювалось. Недостатньо здійснювався Мінагрополітики, як уповноваженим органом управління, контроль за ефективністю використання, зберігання та обліком закріпленого за державними науковими установами майна.

Проведеним аудитом встановлено, що паспортом бюджетної програми за КПКВК 2801050 (на 2016, 2017 та 2018 роки) бюджетні кошти на підготовку наукових кадрів та матеріально-технічне забезпечення не планувались та не виділялись.

У результаті кількість наукових кадрів зменшується (у 2018 році у порівнянні з 2013 роком зменшилась на 46,6 відс., у т.ч. докторів наук – на 13,0 відс., кандидатів наук – на 15,8 відсотка).

Неналежним є також стан матеріально-технічного забезпечення державних наукових установ, що, зокрема, унеможлиблює проведення державних приймальних випробувань нових зразків технічних засобів для АПК.

Аудитом встановлено, що п'ять зональних та 20 регіональних центрів НДІ «Укראгропромпродуктивність», які є державними науковими установами, у 2016–I півріччі 2018 років не проходили обов'язкової державної атестації, отже, фактичний стан забезпечення науковими і науково-технічними кадрами, матеріально-технічної бази, якості наукової і науково-технічної діяльності не визначався.

Проведений аудит також засвідчив, що через неоформлення окремими державними науковими установами речових прав на земельні ділянки, права користування земельними ділянками, права власності на приміщення, які знаходяться у користуванні, та невнесення відповідних відомостей до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, ризики втрати державного майна є досить високими.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих Міністерством аграрної політики та продовольства України на дослідження, прикладні наукові та науково-технічні розробки у сфері розвитку агропромислового комплексу затвердити.

2. Про результати аудиту поінформувати Верховну Раду України і рекомендувати розглянути це питання на засіданні Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин.

Рішення Рахункової палати та Звіт надіслати Комітету **Верховної Ради України з питань бюджету для використання під час розгляду питань виконання Державного бюджету України.**

3. Відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України та рекомендувати:

- заслухати на засіданні Кабінету Міністрів України звіт керівника Мінагрополітики щодо діяльності державних наукових установ, які належать до сфери його управління, з метою:

- вдосконалення державного управління у сфері наукової і науково-технічної діяльності з розвитку агропромислового комплексу;

- ефективного використання, зберігання та обліку закріпленого за державними науковими установами майна;

- оптимізації мережі державних наукових установ, які належать до сфери управління Міністерства аграрної політики та продовольства України, з урахуванням необхідності розвитку агропромислового комплексу;

- оптимізації видатків державного бюджету, у тому числі шляхом визначення альтернативних загальному фонду державного бюджету джерел фінансування державних наукових установ, які належать до сфери управління Міністерства аграрної політики та продовольства України;

- доручити Міністерству фінансів України та Міністерству аграрної політики та продовольства України вжити заходів щодо належного бюджетного фінансування наукової та (або) науково-технічної діяльності державних наукових установ, які належать до сфери управління Мінагрополітики, за рахунок коштів загального фонду державного бюджету, яке б забезпечувало їх спрямування як на основну діяльність, так і на виконання окремих наукових і науково-технічних програм, проектів та надання грантів в установленому порядку.

4. Рішення Рахункової палати і Звіт надіслати Міністерству аграрної політики та продовольства України і рекомендувати:

- з метою визначення фактичного стану державних наукових установ, які належать до сфери управління Міністерства аграрної політики та продовольства України, зокрема щодо: забезпечення державних наукових установ науковими і науково-технічними кадрами; матеріально-технічної бази; якості наукової і науково-технічної діяльності; надання оцінки ефективності наукової і науково-технічної діяльності відповідно до завдань державної наукової установи, забезпечити проведення обов'язкової державної атестації державних наукових установ;

- забезпечити здійснення належного контролю за ефективністю використання, зберігання та обліком закріпленого за державними науковими установами майна, включаючи вжиття заходів щодо оформлення державними науковими установами речових прав на земельні ділянки, користування земельними ділянками, прав власності на приміщення, які знаходяться у користуванні, та внесення відомостей до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно;

- вжити заходів щодо забезпечення:

системного підходу до планування та виконання досліджень, прикладних наукових та науково-технічних розробок у сфері розвитку агропромислового комплексу, у тому числі шляхом забезпечення базового

фінансування основної діяльності державних наукових установ, що віднесені до сфери управління Мінагрополітики;

формування та затвердження тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету;

контролю за відповідністю визначених розпорядником бюджетних коштів нижчого рівня наукових (науково-технічних) робіт затвердженій ним тематиці;

затвердження порядку фінансування окремих наукових і науково-технічних програм та проектів, виконавцями яких є установи, що належать до сфери управління Мінагрополітики, та здійснення фінансування відповідно до нього;

планування видатків державного бюджету на підготовку наукових кадрів з метою належного кадрового забезпечення державних наукових установ;

виконання Порядку проведення реєстрації технічних засобів, рекомендованих для застосування в агропромисловому комплексі України, затвердженого наказом Міністерства аграрної політики України від 14.07.2009 № 488, в частині розміщення на своєму веб-сайті Державного реєстру технічних засобів для агропромислового комплексу України;

посилення контролю за підготовкою та укладанням державними науковими установами договорів з метою забезпечення їх комплексного і системного виконання та отримання передбаченого договорами продукту (результату);

здійснення державними науковими установами належного обліку нематеріальних активів, отриманих в результаті виконання досліджень, прикладних наукових та науково-технічних розробок за рахунок бюджетних коштів;

усунення виявлених аудитом порушень та недоліків, у тому числі шляхом притягнення до дисциплінарної відповідальності посадових осіб, винних у їх допущенні;

– інформувати Рахункову палату про результати розгляду Мінагрополітики рішення Рахункової палати, заплановані та вжиті у зв'язку з цим заходи та про стан їх виконання.

5. Про виявлені ознаки кримінальних правопорушень повідомити Генеральну прокуратуру України, з направленням відповідних матеріалів.

6. Оприлюднити рішення та Звіт на офіційному веб-сайті Рахункової палати з урахуванням вимог законів України «Про Рахункову палату» та «Про доступ до публічної інформації».

7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Богуна В. П.

Голова Рахункової палати

В. В. Пацкан